

Mladá Vožice | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Mladá Vožice Radvanov - 391 43
Okres	Tábor
Katalogové číslo	P 182
Katastrální území	Mladá Vožice
GPS	49° 30' 44.6" 14° 49' 46.9"
Mapová značka	Holandský / Ruiny objektu, zbytky stěn
Poloha vůči obci	300 m S od obce
Číslo kulturní památky -	
Přístupnost	Volně přístupný
Rok stavby	před 1840
Rok zániku	

Stručný popis

Z mohutného mlýna holandského typu postaveného na vrcholu kopce Větrák dnes zůstalo jen obvodové zdívo do výšky šesti metrů zarostlé hluboko v lese. Vnější průměr mlýna je 8,7 m a tloušťka zdí u paty jeden metr. Směrem nahoru se tloušťka zmenšuje dvěma římsami o 12 cm na vnější straně a to vždy po dvou metrech výšky. Na stavbu byl použit lomový kamen a cihly na klenby a ostění.

O počátku větrného mlýna nejsou žádné písemné ani kartografické zprávy. Podle ústního podání pracoval do poloviny 19.stol. a sloužil také na lisování řepky olejné. V sedmdesátých letech minulého století pracovníci památková péče uvažovali o zařazení objektu mezi chráněné. Nestalo se tak, a proto se zbytky zdíva zarostlé uprostřed hustého smrkového lesa postupně rozpadají.

Pokorný:

Ze zděného větrného mlýna v Radvanově zachovaly se trosky na pozemkové parcele č. 382/1 (308). Toto místo leží asi 350m na SSZ od středu Radvanova (309). Místo se nazývá dosud Větrák.

O počátcích větrného mlýna není v Radvanově písemných zpráv. Podle ústního podání byl mlýn v činnosti asi do poloviny 19. století (310), avšak Katastrální oceňovací elaborát z té doby mlýn neuvádí. Pozemek náleží dnes Čs. státním lesům (311).

Podle sdělení Státní památkové správy bude objekt po prohlídce navržen k chránění, neboť zděná konstrukce mlýna je důkladná (312). Zřícenina větrného mlýna je asi 602m n. m.(313).

(308) GÚ - ČSAV, VM - Č, čj. 126/58, sdělení OÚGK - OMS ve Voticích z 3.4. 1958. Zpráva rady MNV v Radvanově uvádí, že zbytky větrného mlýna jsou na pozemkové parcele č. 385. Podle katastrální mapy byla pozemková parcela č. 382 roku 1830 rolí a sousední, malá pozemková parcela č. 385, pustinou. Stejnou situaci zobrazuje i katastrální mapa z r. 1908 (GÚ - ÚAGK, SK, OM, i.č. 6410, 1908). Na obou mapách je na pozemkové parcele č. 385 vyznačen výškový bod, ale nikoli zbytky stavby větrného mlýna.

(309) GÚ - ÚAGK, SK, OM, katastrální mapa i.č. 6410, Radvanov, 1840 (stav r. 1830). Za upozornění na lokalitu a obsažnou zprávu děkujeme Bohumilu Kleandrovi, konservátoru z Mladé Vožice.

(310) Zpráva rady MNV v Radvanově ze 7.4. 1958 GÚ - ČSAV, VM - Č, čj. 135/58 uvádí sdělení starého pamětníka Františka Mrázka, že mlýn byl naposledy v chodu asi před 110 lety. Podle B. Kleandra (GÚ - ČSAV, VM - Č, sdělení MNV v Mladé Vožici - Krchovo městské museum - z 8.10. 1956) prý mlynář v sousední obci Horní Kouty podplatil stárka větrného mlýna, aby se přičinil o jeho zastavení. Potom si z větráku koupil mlecí kameny, které se mu osvědčily na dlouhá desetiletí.

(311) Sdělení rady MNV v Radvanově ze 7.4. 1958. Srovnej i sdělení téhož MNV ze 4.8. 1970 (Novotný) (GÚ - ČSAV, VM - Č).

(312) GÚ - ČSAV, VM - Č, sdělení SPS z 30.3. 1957, č. 4379/1957.

(313) Státní mapa 1:5000 - odvozená, list Pacov 8-5, 1954.

Historie

Architektura

Stará osada
Typ
Dominantní stavební konstrukce
Historické prvky

Zlín
Horní
Základ - kamenná
Estetika
• Kamenné prvky

- rúha, stany, najmäť, mnoho klenob zrkazých,
- chýbi dvere – vstupu proti sieti cca 200 kg,
- vnútorný priemer 6,7 m, sifonový materiál, krávaná železná,
- L-ovité ohraničenie, cca 100 kg, vlnený izolácia, vonku 2x cca 120 cm ohradky, prvky vo výške 2 m nad zem,
- celková výška cca 6 m, obrubový z betónu,

Zaujímavé je vrstva z chýbi cca v 2 m, pak dať!

Tlačňák archív 162014

STAVĚRNÍ PLÁN VĚTRNÉHO MLÝNA U RADVANOVA NA MLADOVOŽICKU

Daniel Kovář

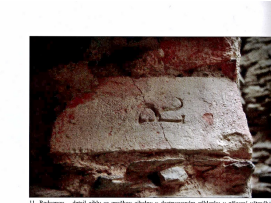
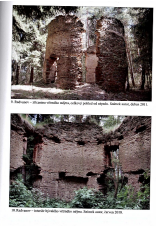
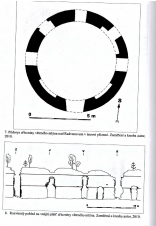
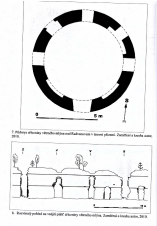
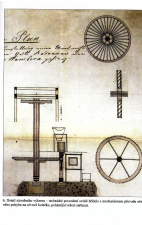
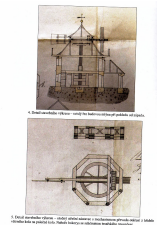
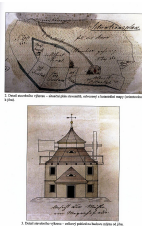
Jiní Češi, jak mámo, opývali dostanem tekoucí vod v podobě tek, říkad a potoků. Voda tedy poskytovala od středověku základní hmotu sílu pro mlýny, kurny, stopy a další podobná technická zařízení. Mnohem vzácněji byl využitím dravý výrazný rázů přírodní energie, což viz. V letech 2010–2011 usilovali Jiří Fiedlák a Prácheňského muzea v Písku a autor tohoto příspěvku porovnávat průřezem mlýna, kde je historickým záznamem dohledem existence větrného mlýna, což podle rybníckých poměrně představae použitých devět lokalit. Výsledkem se stalo zjištění, že «větrník» vznikla boce stopy v Klínovce na Mléčkově se podařilo zachytit nevytvořené řeky základu, a tak vlastně jedinou výraznou památkou tohoto druhu v širokém prostoru střední západní mlýna na vrchu nad Radvanovem, 2,5 kilometru jižovýchodně od Mladé Vošice.¹ Po otáčení článku byl samotný úsporně na jeden zajímavý architektonický dokument, který se týká právě radvanovského větrného mlýna, a sice starší plán z roku 1855.² Tento údajový doklad je předlohou následujícího příspěvku.

V polovině 19. století byla majitelkou zámku a velkostatků Radvanova paní Anna Vamberec, manželka pražského měšťana Jana Vamberec, k hospodářskému zřízení sídla patří vodní mlýn v nové Novej, avšak například se s níla nemají přičty rozhodla zřídit ještě další mlýn, poháněný alim vlnu. Vysoká bočí nádrž nad panským dvorem se pro takový účel velmi dobře hodila, neboť přibližně větrná osudních kopců a k vrcholu mohla volně vá vln ze všech směrů. Na objektivku Vamberec vypracoval završený plán stavby na jaře 1855 skroměný stavby mlýna Antonína Mláčků a dne 22. května 1855 byl schválen ústředním okružním hejmanem (jak se používali hejmani, k mluvnici mlýny v této podobě nedokážu). Výšera je proveden na jedním archu papíru, opatřen pečeti hospodářského ředitelství statku Radvanova

1) Kovář, Daniel – FIEDLÁK, Jiří. Historicko-geografický plán mlýnských stopy mlýna v janské Čechách. Váno, n.č. 48, 2011, s. 207–221.
 2) Smečková archív Třebíč, Archiv mlýnské správy v Třebíči. Za spolupráce na plá, takže stavěbní jako mapa a poskytnutí replikací (když při fotografování archivu, kladně oběti Drahomír, nakládání řed. Viktorová Radvanov, mlýny a jednatelství panice Smečková oběti ankva v Třebíči, obsahuje pozem. tera parovozní agenty a patřila 19. století.

108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200

108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200

11. Radvanov – detail chýbi se měřicí chýby v doměnované základu v přístřeší větrného mlýna. Smečková archív, červen 2010.

Technologické vybavení

- Zcela bez technologie aj.

Popis technologického vybavení

Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

Doplňkový provoz

Doplňkový provoz - popis

Historické prvky

Parametry

Literatura a pramenyZajímavostiOstatníPodle ústní informace z roku 1956 od obyvatele Mladé Vožice B. Kleandera lze usuzovat, že se již v době fungování mlýna objevoval "špinavý konkurenční boj" Mlynář ze sousední obce Horní Kouty údajně podplatil stárka větráku, aby se přičinil o jeho zastavení. Potom si z větráku koupil mlecí kameny, které mu sloužily ještě

mnoho desetiletí.FotogalerieZákladní obrázky

Současné fotografie - interiér - detaily

stavebních prvků

Historické fotografie a pohlednice

